

ORSZÁGOS RENDŐR-FŐKAPITÁNYSÁG

Szám:

Tárgy: alapvető jogot érintő rendőri
intézkedés elleni panasz elbírálása
Ügyintéző:

HATÁROZAT

A Rendőrségről szóló 1994. évi XXXIV. törvény (a továbbiakban: Rtv.) 92. § (1) bekezdésében biztosított jogkörömnél fogva a Panaszos képviselőjében előterjesztett panasz tárgyában folytatott eljárás során – figyelemmel az Rtv. 93/A. § (7) bekezdésére, továbbá a Független Rendészeti Panasztestület (továbbiakban: Panasztestület) állásfoglalásának megállapításaira – a rendőrök helyszínen történt megjelenése kapcsán a rendőri intézkedés elleni panaszt

e l u t a s í t o m,

minden egyéb tekintetben a panasznak

h e l y t a d o k.

A határozat ellen az Rtv. 93/A. § (9) bekezdése alapján – figyelemmel a közigazgatási hatósági eljárás és szolgáltatás általános szabályairól szóló 2004. évi CXL. törvény (a továbbiakban: Ket.) 100. § (1) bekezdés a) és e) pontjára, valamint a 109. § (1) bekezdés a) pontjára – fellebbezésnek helye nincs, annak felülvizsgálata kérhető a bíróságtól.

A keresetlevelet az Országos Rendőr-főkapitányságnál (a továbbiakban: ORFK) – a Fővárosi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróságnak címezve (1255 Budapest, Pf.: 117.) – a felülvizsgálni kért határozat közzétételétől számított harminc napon belül lehet benyújtani, vagy ajánlott küldeményként postára adni. Tájékoztatom, hogy a bírósági felülvizsgálat iránti keresetet a polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény (a továbbiakban: Pp.) 340/B. § (1) és (2) bekezdésére, a Pp. 394/B. § (1) bekezdésére tekintettel, a Pp. 397/I. § (1) bekezdése alapján elektronikusan is benyújthatja, azonban az a Pp. 397/J. § b) pontja értelmében a jogi képviselővel eljáró felek, valamint a belföldi székhellyel rendelkező gazdálkodó szervezetek részére kötelező.

Az elektronikus kapcsolattartás módjára vonatkozóan részletes tájékoztatást találhat a <http://www.police.hu/ugyintezes/elektronikus-ugyintezes> menüpontban. A határozat bírósági felülvizsgálata iránti keresetlevél elektronikusan előterjesztésére szolgáló űrlap a <http://www.police.hu/ugyintezes/elektronikus-ugyintezes/birosagi-felulvizsgalat> menüpontból tölthető le.

A határozatot kapják:

- 1.) panaszos
- 2.) Független Rendészeti Panasztestület (tájékoztatásul)
- 3.) Rendőr-főkapitányság vezetője (tájékoztatásul)
- 4.) Irattár

INDOKOLÁS

I.

A Panaszos képviselőjében elektronikus úton fordult Képviselő a Panasztestülethez, amelyben az általa vezetett intézményben, a Bűnügyi Osztály, mint nyomozó hatóság által fogantatosított intézkedéseket kifogásolta.

A Panaszos kérte, hogy panaszát a Panasztestület vizsgálja ki.

A panasz szerint *-n a reggeli órákban az intézmény egyik tanítványának gyámja értesítette az intézményt, hogy gyámoltja egy állítólagos szexuális zaklatásról tett nála panaszt, amely az intézmény kollégiumában történt meg vele. Mindezek alapján a gyám rendőrségi feljelentést tett. A Panaszos álláspontja szerint ez nagyon súlyos vád, ezért annak kiderítését nagyon fontos dolognak tartja.

Néhány óra elteltével az egyik pedagógus zaklatottan jelezte neki telefonon keresztül, hogy azonnal siessen, mert megjelent az intézményben a rendőrség és három tanítványukat „kiemeltek” az osztályokból, el akarják őket vinni. A Panaszos kérte a pedagógust, hogy a rendőröket küldje fel hozzá az irodába, közben ő lesiet a tantermekhez, de a gyerekeket ne engedje el.

A tantermek felé sietve a Panaszos találkozott a rendőrök egyikével, aki a nevét elmondta, de rendfokozatát, a jelvéyszámát és a jövetelének okát és célját nem közölte, még a Panaszos kifejezett kérése ellenére sem. A Panaszos a később kialakult vita alkalmával annyit tudott meg, hogy a rendőrök szexuális erőszak büntetőjében nyomoznak. A Panaszos teljesen fel volt háborodva és nem értette, hogy a rendőrök miért nem őt – mint az intézmény vezetőjét – keresték meg először. Nem értette azt sem, hogy miért nem nyújtottak a részére tájékoztatást és miért nem érdeklődtek az érintett gyerekek életkoráról sem.

A Panaszos panaszában a rendőrök megjelenése, intézkedése kapcsán a következőket észrevételezte:

„Nem lett volna szükség a gyermekek gyámjára, hiszen az egyik testvérpár gyámság alá van helyezve? Mennyire volt joguk felborítani egy iskola mindennapi működését? Mennyire volt joguk a gyerekeket társaik előtt megalázva kiemelni az osztályból?”

Az észrevételeket követően a Panaszos egy megállapítást tett, miszerint „Az nem is kérdés számomra, hogy nem volt joguk velem megalázó módon beszélni.”.

Az észrevételeket követően a Panaszos előadta, hogy a helyszínen a gyermekvédelmi törvényre és saját felelősségére hivatkozva igyekezett meggyőzni a rendőröket arról, hogy az érintett gyerekek nem cselekvőképesek, ugyanis értelmi fogyatékosok. Nehezményezte az eljárás módját, azt, hogy a rendőrök beavatkoztak az intézmény mindennapi működésébe, továbbá azt, hogy a gyerekeket társaik előtt hurcolták meg. Nehezményezte továbbá azt is, hogy a rendőrök nem vették figyelembe és nem vették tudomásul azt, hogy az ügyben érintett minden gyermek korlátozottan cselekvőképes, halmozottan hátrányos helyzetű és kiskorú. A Panaszos állítása szerint erre a tényre többször felhívta a figyelmet. Igyekezett meggyőzni a rendőröket arról, hogy nem vihetik el a gyerekeket az iskolából az ő előzetes értesítése nélkül. Kérte a

rendőröket engedélyezzék, hogy a gyermekek jogait képviselhesék a törvényes képviselő megérkezéséig.

Az intézkedő rendőr válasza erre az volt, hogy „Nem érdekel a maga törvénye, mert az enyém mindent felülír!” A Panaszos továbbra is ragaszkodott ahhoz, hogy az iskola képviselje a gyermekek jogait és érdekeit, így nem egyezett bele, hogy elvigyék e nélkül a gyermekeket. Az intézkedő rendőrök tetézve a nyomdafestéket nem tűrő stílusukat, a tanítványok és a tanárok előtt kilátásba helyezték, hogy megbilincselik, azért mert akadályozza őket az intézkedésükben. A Panaszos álláspontja szerint, ha az, hogy megpróbálja megvédeni a tanítványait, rendőri intézkedés elleni ellenszegülésnek számít, akkor ezt vállalja, de a fogyatékos gyermekekért ő a felelős, jogaikat ő képviseli az iskolában.

Az alapjogok biztosításáról szóló 2011. évi CXI. törvény kiemeli 1. § (2. és 3. pontjaiban) a gyermekek és fogyatékos személyek jogainak védelmét, a Panaszos szerint ezt az intézkedés során nem vették figyelembe. A Panaszos megkérdőjelezi a rendőrök objektivitását is, hiszen az egyik rendőr az intézkedés alkalmával azt mondta: „Elegem van az ilyen szarháziakból.” A Panaszos megjegyezte, hogy ez a megjegyzés arra utalhatott, hogy a meggyanúsított gyermekek roma származásúak.

A Panaszos hivatkozott a rendőrség szolgálati szabályzatáról szóló 30/2011. (IX. 22.) BM rendelet (továbbiakban: Szolgálati Szabályzat) 5. §-ában foglaltakra, majd az Rtv. 20. § (1) bekezdésben meghatározottakra a rendőr azonosítási kötelezettsége kapcsán. A Panaszos előadta, hogy az intézkedés során egyetlen rendőr neve hangzott el, amelyet már elfelejtett zaklatott állapotában; egyebekben más információt a rendőrök magukról nem adtak.

A Panaszos hivatkozott az Rtv. 15.§ (1) bekezdésére, ami az arányosság követelményét szabályozza. Hivatkozott továbbá az Rtv. 40. §-ra is, amely a magánlakásban foganatosított intézkedésekre vonatkozik. Ezek kapcsán a Panaszos véleménye az, hogy egy iskola életébe úgy beleavatkozni, hogy arról a vezetőt nem értesítik nem szabad. Berontani egy tanórára, felborítva annak rendjét, megzavarva azt, nem szabad. Számára felveti az arányosság kérdését — természetesen nem akarja az ügy súlyosságát megkérdőjelezni —, hogy 12-13 éves gyermekek esetében szükséges volt-e ilyen fellépés, szükség volt-e a társaik előtt esetlegesen őket megalázni. A Panaszos feltette a kérdést, hogy: „Nem lehetett volna a vele történő egyeztetést és a szülők értesítését követően felhívni őket az irodába és a szociálpedagógus kíséretében vinni el őket?

A Panaszos kifejtette, hogy a tanítványaikat arra tanítják, hogy bízzanak meg a rendőrségben és adott esetben bátran kérjenek segítséget. A tanítványaik értelmi fogyatékoságuk okán gyakran kerülnek kiszolgáltatott helyzetbe. Mit gondol az a gyermek, aki végignézte, hogy egy rendőr kiabál és fenyegeti az iskolája igazgatóját és tanulóit? . Hogyan fog a jövőben bizalommal fordulni a rendőrséghez? Hogyan éli meg, hogyan dolgozza fel egy értelmi fogyatékos gyermek az intézkedésnek ezt a módját? A megvádolt gyermekeket nem illeti meg az ártatlanság vélelme? Bár az hangzott el, hogy kiskorúságuk okán tanúként fogják őket kihallgatni, a rendőr mégis folyamatosan a gyanúsított kifejezést használta.

A Panaszos az Rtv. 15. (2) bekezdésében foglaltakra hivatkozva úgy gondolja, hogy idetartozik a lélekben elszenvedett sérülés is. Nem tudja, hogy ezek a gyermekek hogyan fogják ezt a napot feldolgozni. Hogyan fogják egyrészt megélni a gyanúsítást, a fenyegetettséget, amelyben részük volt, még akkor is, ha esetleg igaznak bizonyulnak az ellenük felhozott vádak. Másrészt miért volt szükség az ő esetükben is előhozakodni a megbilincseléssel, amikor megszeppenve,

értetlenül, némán álltak és hallgattak? Miért volt szükség fennhangon megjegyezni „Már szökik a gyanúsított!”, amikor az egyik gyermek kicsengő után odament a társaihoz, akik ugyancsak értetlenül nézték az iskola folyosóján zajló vitát.

A Panaszos – a panasz végén – külön kiemelte az Rtv. 2. § (1) bekezdését, amely kapcsán előadta, hogy ő egy iskola igazgatója, nő és ember. Kérdéseket tett fel arra vonatkozóan, hogy mennyire tartották szem előtt az intézkedő rendőrök az ő és vezető társai, illetőleg tanítványai emberi méltóságát a már előzőekben leírt megjegyzéseiket követően, valamint az alábbi mondatok közben:

1. Az intézmény kollégiumának vezetője és az intézményvezető-helyettes bemutatkozott és megkérte az intézkedő rendőröket, hogy fáradjanak fel- az irodába. Ezt a rendőrök vezetője tette meg. A másik rendőr mindeközben gúnyosan megkérdezte a folyosón tartózkodó pedagógusoktól, hogy „Ezek meg kik voltak?”
2. „Mit képzelnek magukról, nem a Pennyből jöttünk!”
3. „A Btk. felülír mindent, ha akarom, kiállítok mindenkit és bilincsben vihetek el.”
4. „Azok az elkövetők 10 évet fognak kapni a tettükért”.

A rendőri intézkedés kapcsán a Panaszos – panasz szerint – az alábbiakat kifogásolta:

- az intézmény területén történt rendőrségi fellépést,
- az intézmény területén történt intézkedés aránytalanságát;
- szolgálati fellépés módját (azonosítási kötelezettség elmaradása);
- az intézkedés hangnemét.

II.

A Panasztestület hivatkozott állásfoglalása szerint a rendőri intézkedés érintette a Panaszosnak, illetve az intézménynek a Magyarország Alaptörvénye II. cikkében rögzített emberi méltósághoz való jogát, illetve a XXIV. cikkében foglalt tisztességes eljáráshoz való alapvető jogát.

A Panasztestület az eset kapcsán az alábbi megállapításokat tette.

A Panasztestület állásfoglalásának kialakítása során megállapította, hogy véleménye szerint a bűncselekmény elkövetésére vonatkozó gyanú kellő felhatalmazást biztosított a rendőrségnek az intézményben történt intézkedés végrehajtására, de az intézkedés során a rendőrség nem tartotta szem előtt az arányosság követelményét. Ezek alapján – az intézmény vonatkozásában – a tisztességes eljáráshoz való jog sérelmét állapította meg. A Panasztestület álláspontja szerint a rendőrség nem a jogszabályokban megköveteltek szerint teljesítette azonosítási kötelezettségét, így sérült a Panaszos tisztességes eljáráshoz való joga, ugyanakkor a Panasztestület úgy ítélte meg, hogy az intézkedés okának és céljának közlése kapcsán alapjogsérelem nem történt. A rendőri magatartás és a rendőrség által tett közlések vonatkozásában a Panasztestület a Panaszos emberi méltósághoz való jogának a sérelmét állapította meg.

A Panasztestület úgy ítélte meg, hogy az alapjogsérelem elérte a súlyosság azon fokát, amely indokolttá tette a panasz megküldését az országos rendőrfőkapitánynak.

Az Rtv. 92. § (1) bekezdése alapján a Panasztestület által lefolytatott vizsgálatot követően – súlyos alapjogsérelem esetén – a panaszt az országos rendőrfőkapitány bírálja el.

III.

A Ket. 50. § (1) bekezdésében foglalt tényállás tisztázási kötelezettségének keretében a hatóság az alábbi bizonyítási eszközöket szerezte be, majd használta fel:

- panaszbeadvány;
- a Bűnügyi Osztály jelentései.

IV.

A Panaszos a lefolytatott közigazgatási hatósági eljárás során a *-n előterjesztett panaszában megfogalmazott állításokat alátámasztó bizonyítási indítványt, egyéb nyilatkozatot, illetőleg bizonyítékot a hatóság részére nem szolgáltatott. Az eljárás során – az intézkedő rendőrök által tett jelentésekben foglalt nyilatkozatokon túl – egyéb bizonyíték nem merült fel, ugyanakkor a rendelkezésre álló bizonyítékok alapján eleget lehetett tenni a Ket. 50. § (1) bekezdésben előírt tényállás tisztázási kötelezettségnek.

Az eljárásban a szabad bizonyítás elve érvényesül, így a hatóságnak mérlegelési jogkörébe tartozik a bizonyítékok megválasztása. A hatóság a feltárt bizonyítékok alapján döntheti el, hogy melyik bizonyítékot és miért vett figyelembe a valósághű tényállás megállapítása érdekében, és ezzel párhuzamosan más bizonyítékokat esetlegesen miért rekesztett ki a bizonyítás köréből, azonban e döntését minden esetben indokolnia kell.

V.

A rendelkezésre álló – a határozat III. részében felsorolt – bizonyítási eszközök alapján az alábbi tényállást állapítottam meg.

*-n * óra körüli időben értesítették a Rendőr-főkapitányságot arról, hogy a reggeli órákban megjelent a Rendőrkapitányságon a Területi Gyermekvédelmi Szakszolgálat munkatársa feljelentés megtétele céljából.

A feljelentés adatai szerint az Iskola feljelentésben szereplő gyermekkorú személyt 3 társa arra kényszerítette, hogy közösüljön velük.

A Rendőr-főkapitányság megítélése szerint a feljelentett cselekmény alkalmas volt a Büntető Törvénykönyvről szóló 2012. évi C. törvény 197. § (4) bekezdés a) pontjába ütköző és a (3) bekezdés c) pontja szerint minősülő - 12. életévét be nem töltött személy sérelmére azonos alkalommal, egymás cselekményéről tudva, többek által elkövetett szexuális erőszak büntett elkövetése gyanújának megállapítására.

A bűncselekmény kiemelt tárgyi súlyára és a sértett gyermekkorára tekintettel, valamint az ügy felderítése és a tényállás maradéktalan tisztázása érdekében a Rendőr-főkapitányság készenléti

(forrónyomos) szolgálata megkezdte az azonnalos, halaszthatatlan intézkedések bevezetését. Ennek alkalmával adatszerző tevékenység (információgyűjtés) végrehajtása (a *büntetőeljárásról szóló 1998. évi XIX. törvény 178. § (1) bekezdés*) céljából a főkapitányság 3 fő munkatársa – * óra körüli időben – megjelent az intézménynél. Az intézmény portaszolgálatánál igazolták a rendőrséghez tartozásukat, majd tájékoztatást kértek a portástól arra vonatkozóan, hogy merre találják a gyermekfelügyelőket, illetőleg merre találják a kollégium épületét.

A rendőrök a portástól kapott iránymutatás alapján bementek az egyik épületbe, amelynek folyosóján nem találtak senkit, ezért bekopogtak az egyik tanterembe, ahol egy tanárnő éppen órát tartott. A tanárnő kijött a folyosóra, erre a rendőrök igazolták magukat, majd érdeklődtek a 3 személlyel kapcsolatosan. A rendőrök tájékoztatást adtak a tanárnőnek arról, hogy a megnevezett személyek egy kiemelt tárgyi súlyú szexuális bűncselekménnyel hozhatók összefüggésbe. A tanárnő elmondta, hogy ismeri a három megnevezett személyt, majd felkérés nélkül bement az egyik osztályterembe és kihívta őket a folyosóra. A rendőrök megkérték az érintetteket, hogy öltözzenek fel, mert egy tanár közreműködésével beszállítják őket a rendőr-főkapitányságra. Az egyik rendőr megkérdezte a nekik segítséget nyújtó tanárnőtől, hogy merre találja az intézményvezetőt. A tanárnő készségesen megmutatta az igazgatónőhöz vezető utat. Ez idő alatt 2 vagy 3 – feltehetően – tanárnő emelkedett hangon kiabálni kezdett a rendőrökkel, hogy mit képzelnek, hogy úgy bánnak a sérült gyerekekkel, mint a bűnözőkkel.

Az egyik rendőr válaszként elmondta, hogy ő pontosan az intézményvezetőhöz indult, erre az egyik tanárnő felajánlotta, hogy odakíséri őt az igazgatónőhöz, mert az nem tartózkodik az irodájában, ekkor azonban megjelent az igazgatónő és fennhangon számon kérte a rendőrség megjelenésének okáról.

A rendőrök által tervezett intézkedésekből kifolyólag az igazgatónő és a rendőrök között egy nézeteltérés alakul ki, amely nézeteltérés vitává fajult.

A vita alkalmával a rendőrök részéről különböző megjegyzések hangoztak el, amelyek a következők „Ezek meg kik voltak?“, „Mit képzelnek magukról, nem a Pennyből jöttünk!“, „A Btk felülír mindent, ha akarom, kiállítok mindenkit és bilincsben vihetek el“.

A szóváltást követően – a rendőrök kérésére – az igazgatónő kijelölt egy pedagógust, aki bekísérte a három érintett gyermekkorú személyt a Rendőr-főkapitányságra, ahol szüleik jelenlétében kihallgatásuk vérehajtásra került.

VI.

A panaszban megfogalmazott kifogások vonatkozásában álláspontom a következő:

1.) Az intézmény területén történt rendőrségi fellépés

Az Rtv. 13. § (1) bekezdése alapján:

„(1) A rendőr jogkörében eljárva köteles intézkedni vagy intézkedést kezdeményezni, ha a közbiztonságot, a közrendet vagy az államhatár rendjét sértő vagy veszélyeztető tény, körülményt vagy cselekményt észlel, illetve ilyet a tudomására hoznak. Ez a kötelezettség a rendőrt halaszthatatlan esetben szolgálaton kívül is terheli, feltéve, hogy az intézkedés szükségességének időpontjában intézkedésre alkalmas állapotban van.”

A Büntető Törvénykönyvről szóló 2012. évi C. törvény (a továbbiakban: Btk.) 197. §-a alapján:

„197. § (1) Szexuális erőszakot követ el, és büntett miatt két évtől nyolc évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő, aki

a) a szexuális kényszerítést erőszakkal, illetve az élet vagy a testi épség elleni közvetlen fenyegetéssel követi el,

b) más védekezésre vagy akaratnyilvánításra képtelen állapotát szexuális cselekményre használja fel.

(2) Szexuális erőszakot követ el az is, és öt évtől tíz évig terjedő szabadságvesztés büntetéssel büntetendő, aki tizenkettedik életévét be nem töltött személlyel szexuális cselekményt végez vagy végeztet.

(3) A büntetés öt évtől tíz évig terjedő szabadságvesztés, ha az (1) bekezdésben meghatározott bűncselekményt

a) tizennyolcadik életévét be nem töltött személy sérelmére követik el,

b) az elkövető a hozzátartozója, vagy nevelése, felügyelete, gondozása, gyógykezelése, illetve egyéb módon a hatalma vagy befolyása alatt álló személy sérelmére követi el, vagy

c) azonos alkalommal, egymás cselekményéről tudva, többen követik el.

(4) Öt évtől tizenöt évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő,

a) aki az (1) bekezdés a) pontjában vagy a (3) bekezdés b) vagy c) pontjában meghatározott bűncselekményt tizenkettedik életévét be nem töltött személy sérelmére követi el, vagy

b) ha a (3) bekezdés a) pontjában meghatározott bűncselekmény a (3) bekezdés b) vagy c) pontja szerint is minősül.

(5) Aki szexuális erőszak elkövetéséhez szükséges vagy azt könnyítő feltételeket biztosítja, büntett miatt három évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.”

A büntetőeljárásról szóló 1998. évi XIX. törvény (a továbbiakban: Be.) 178. § (1) bekezdése szerint:

„(1) A nyomozó hatóság a büntetőeljárás megindítása után annak megállapítására, hogy vannak-e bizonyítási eszközök, és ezek hol találhatóak, adatszerzést végezhet, ennek során igénybe veheti a bűnüldöző szervek külön törvényben meghatározott bűnüldözési adatkezelési adatbázisait, a megkeresésre (71. §) vonatkozó szabályok szerint bárkitől okiratok és adatok rendelkezésre bocsátását, valamint felvilágosítás adását, a feljelentő vagy a sértett állami, helyi önkormányzati szerv, közttestület, gazdálkodó szervezet, alapítvány, közalapítvány vagy egyesület vezetőjétől, illetőleg a vizsgálatra jogosult szervtől vizsgálat tartását és a kár megállapítását kérheti, a bűncselekmény helyszínét megtekintheti, szaktanácsadót vehet igénybe, és a megszerzett adatokat ellenőrizheti. A nyomozó hatóság az adatszerzés során fénykép vagy más adathordozón rögzített kép bemutatásával személyt vagy tárgyat kiválasztathat, illetőleg a bemutatott személyről vagy tárgyról felvilágosítást kérhet.”

A határozat V. részében ismertetett tényállásban kifejtettek alapján *-n a Rendőrkapitányságon megjelent a Területi Gyermekvédelmi Szakszolgálat munkatársa és feljelentést tett – mint a feljelentésben szereplő gyermekkorú személy gyámja – miszerint gyámoltját az intézményben az intézmény 3 fő tanulója közösközésre kényszerítette.

A Btk. 197. § (4) bekezdés a) pontja értelmében öt évtől tizenöt évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő, aki az (1) bekezdés a) pontjában vagy a (3) bekezdés b) vagy c) pontjában meghatározott bűncselekményt tizenkettedik életévét be nem töltött személy sérelmére követik el. A Btk. 197. § (3) bekezdés c) pontja szerint a büntetés öt évtől tíz évig terjedő szabadságvesztés, ha az (1) bekezdésben meghatározott bűncselekményt azonos alkalommal, egymás cselekményéről tudva, többen követik el.

A feljelentés adatai alapján a rendőröket az Rtv. 13. § (1) bekezdés alapján intézkedési kötelezettség terhelte. A Hajdú-Bihar Megyei Rendőr-főkapitányság munkatársai egy kiemelt tárgyi súlyú bűncselekmény (Btk. 197. § - szexuális erőszak) felderítése és a tényállás maradéktalan tisztázása, egyben a bizonyítási eszközök Be. 178. § (1) bekezdése szerinti felkutatása érdekében jelentek meg az intézményben.

A rendőri intézkedés indokával a Panaszos tisztában volt, ami egyúttal azt is jelenti – egyezően a Panasztestület által e körben megállapítottakkal –, hogy a rendőri intézkedés okának és céljának közlése kapcsán alapjogsérelem nem történt.

Mindezek alapján megállapítom, hogy a rendőrség megfelelő jogalap birtokában jelent meg a tanintézetben, melyre tekintettel a panasz e vonatkozásában alaptalan.

2.) Az intézmény területén történt rendőri intézkedés aránytalansága

Az Rtv. 2. § (1) bekezdés második monda szerint:

„A rendőrség tiszteletben tartja és védelmezi az emberi méltóságot, óvja az ember jogait.”

Az Rtv. 15. § (1) bekezdése szerint:

„(1) A rendőri intézkedés nem okozhat olyan hátrányt, amely nyilvánvalóan nem áll arányban az intézkedés törvényes céljával.”

A Panaszos sérelmezte, hogy a helyszínen megjelent rendőrök úgy avatkoztak be az iskola működésébe, hogy előzetesen őt nem keresték meg és nem értesített a tervezett intézkedéseikről. Ezek alapján álláspontja szerint a rendőri intézkedés aránytalan volt, ugyanis alkalmas volt arra, hogy a közintézmény mindennapi működését megzavarja.

A Bűnügyi Osztály jelentése e panasz vonatkozásában az alábbiakat tartalmazza.

A helyszínen megjelent rendőrök valóban nem keresték fel az intézmény vezetőjét, hanem az intézmény egyik épületében bekopogtak egy osztályterembe, ahol éppen órát tartottak. Az osztályterembe tartózkodó tanárnő kiment a folyósóra, ahol a rendőrök tájékoztatták őt a jövetelük céljáról. A rendőrök érdeklődtek a feljelentésben megnevezett három személlyel kapcsolatosan, majd a tanárnő felkérés nélkül kihívta a folyósóra a három megnevezett személyt.

A fentiek alapján megállapítható, hogy a rendőrség helyszínen megjelent munkatársai nem kellő körültekintéssel jártak el akkor, amikor egy különös nevelést igénylő gyermekekkel foglalkozó speciális tanintézményben úgy kezdeményeztek intézkedéseket, hogy annak megkezdése és végrehajtása előtt nem egyeztettek az intézmény vezetőjével. Ezáltal nem tettek meg mindent annak érdekében, hogy megjelenésükkel és a tervezett intézkedéssel az intézmény rendje és az érintett gyermekek magánérdeke csak szükséges és indokolt mértékben sérüljön.

Mindezek alapján megállapítom, hogy az Rtv. 2. § (1) bekezdése második mondatában és az Rtv. 15. § (1) bekezdésében foglalt követelmények nem kerültek maradéktalanul érvényre juttatásra, ezek alapján a panasz e vonatkozásban alapos.

3.) Szolgálati fellépés módja (azonosítási kötelezettség elmaradása)

Az Rtv. 20. § (2) bekezdése első mondat szerint:

„(2) A rendőr az intézkedés megkezdése előtt – ha az a rendőri intézkedés eredményességét veszélyezteti, az intézkedés befejezésekor – köteles nevét, azonosító számát, valamint az intézkedés tényét és célját szóban közölni.”

A rendőrség szolgálati szabályzatáról szóló 30/2011. (IX. 22.) BM rendelet (a továbbiakban: Szolgálati Szabályzat) 5. § (1) és (2) bekezdése szerint:

„(1) Az intézkedést a rendőr – az Rtv. 20. § (2) bekezdésének első mondatában meghatározottak közlését megelőzően – a napszaknak megfelelő köszönéssel, az intézkedés alá vont nemének, életkorának megfelelő megszólítással, ha a rendőr egyenruhát visel, tisztelgéssel kezdi meg. A polgári ruhában intézkedő rendőr az intézkedés megkezdése előtt szolgálati igazolványát és azonosító jelvényét felmutatja.

(2) A rendőri intézkedés eredményességének veszélyeztetésére figyelemmel az (1) bekezdésben meghatározottak intézkedés megkezdését megelőző közlése akkor mellőzhető, ha az ott meghatározott információk előzetes közlése, valamint a szolgálati igazolvány és az azonosító jelvény felmutatása az intézkedés megtételét lehetetlenné teszi, vagy annak eredményességét aránytalan mértékben veszélyezteti.”

A Panaszos panaszában azt állította, hogy a vele kommunikációs kapcsolatba kerülő rendőr a nevének kívül mást nem árult el magáról, még a kifejezett kérése ellenére sem.

A Bűnügyi Osztály jelentése szerint: *„(...) Én bemutatkoztam, közöltem vele [a Panaszosnak], hogy a rendőr-főkapitányságról jöttünk, olyan fennhangon beszélt velem, hogy arra sem hagyott időt, hogy szolgálati igazolványommal igazoljam magam. (...)”*

A fentiek alapján megállapítható, hogy az igazgatónővel interakcióba került rendőr nem tartotta be az Rtv. 20. § (2) bekezdésébe és a Szolgálati Szabályzat 5. § (1) és (2) bekezdésében rögzített kötelezettségeket, nevének és szolgálati helyének közlésén kívül, azonosító jelvényének felmutatását, azonosító számának közlését is elmulasztotta.

Mindezek alapján megállapítom, hogy a panasz e tekintetben is alapos.

4.) Az intézkedés hangneme

A Panaszos panaszában azt állította, hogy a rendőrök kiabáltak és megalázó módon beszéltek vele. Bilincseléssel és előállítással fenyegetőztek, amennyiben akadályozza az intézkedésüket. A rendőrök olyan kijelentéseket tettek, mint pl.: „Ezek meg kik voltak?”, „Mit képzelnék

magukról, nem a Pennyből jöttünk!” „A Btk. felülír mindent, ha akarom, kiállítok mindenkit és bilincsben vihetek el.”

A rendelkezésre álló rendőri jelentés szerint az intézményben megjelenő rendőröket rendkívül ellenséges közeg fogadta. A rendőrökkel nem csak a Panaszos, hanem a Panaszos kollégái is folyamatosan kiabáltak és igyekeztek a közléseikkel és jelenlétükkel a rendőri intézkedést megakadályozni. A jelentés szerint a Panaszost nem fenyegették meg, csupán arról tájékoztatták, hogy a rendőri intézkedés alkalmával köteles együttműködni, amennyiben ezt nem teljesíti, akkor jogszerű intézkedéssel szembeni engedetlenség szabálysértését valósítja meg, amelyből kifolyólag előállítható. A rendőri jelentésben a rendőrök elismerték a Panaszos által idézett közléseket és azt állították, hogy azok a két rendőr közötti magánbeszélgetés alkalmával hangzott el, amelyet így hallhattak meg.

A panasz és a rendőri jelentés alapján következtetni lehet arra, hogy a helyszínen jelenlévők ellenségesen álltak egymáshoz, ugyanakkor egy rendőr a helyszínen nem engedheti meg magának azt, hogy a saját magánjellegű szubjektív véleményét közölje ráadásul úgy, hogy azt mások meghallhassák, hiszen közvetlenül a rendőrséget, közvetve pedig a Magyar Államot képviselik. **A fentiek alapján megállapítom, hogy a panasz e vonatkozásban is alapos.**

Mindezek alapján a rendelkező részben foglaltak szerint határoztam.

Hatásköröm és illetékességem az Rtv. 92. § (1) bekezdése, illetve a 93/A. § (6) és (7) bekezdésein alapul.

Döntésem az alábbi jogszabályokon alapul:

- Magyarország Alaptörvénye II. cikk és a XXIV. cikk;
- A polgári perrendtartásról szóló 1952. évi törvény 340/B. § (1)-(2) bekezdése, 394/B. § (1) bekezdése, 397/I. § (1) bekezdése, 397/J. § b) pontja;
- A közigazgatási hatósági eljárás és szolgáltatás általános szabályairól szóló 2004. évi CXL. törvény 50. § (1) bekezdése, 100. § (1) bekezdés a) és e) pontja, a 109. § (1) bekezdés a) pontja;
- A Rendőrségről szóló 1994. évi XXXIV. törvény 2. § (1) bekezdése, 13. § (1) bekezdése, 15. § (1) bekezdése, 20. § (2) bekezdése, 92. § (1) bekezdése, 93/A. § (6)-(7) és (9) bekezdése;
- A Büntető Törvénykönyvről szóló 2012. évi C. törvény 197. §-a;
- A büntetőeljárásról szóló 1998. évi XIX. törvény 178. § (1) bekezdése;
- A rendőrség szolgálati szabályzatáról szóló 30/2011. (IX. 22.) BM rendelet 5. § (1)-(2) bekezdése.

Budapest, 2017. augusztus 17.

**Papp Károly r. altábornagy
rendőrségi főtanácsos
országos rendőrfőkapitány**